

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2019/789,

17. aprill 2019,

millega kehtestatakse ringhäälinguorganisatsioonide teatavate veebiülekannete ning televisiooni- ja raadiosaadete taasedastamise suhtes kohaldatavate autoriõiguste ja nendega kaasnevate õiguste teostamise reeglid ja muudetakse direktiivi 93/83/EMÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 53 lõiget 1 ja artiklit 62,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Et aidata kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele ja et sellest saaksid liidu piires kasu kõik kasutajad, on vaja näha ette teistest liikmesriikidest pärit tele- ja raadiosaadete laiaulatuslikum levitamine liikmesriikides, hõlbustades teatavat liiki tele- ja raadiosaadetes kasutatud, autoriõiguse ja sellega kaasnevate õigustega kaitstud teoste ja muu materjali esitamiseks loa saamist. Tele- ja raadioprogramm on kultuurilise ja keelilise mitmekesisuse, sotsiaalse ühtekuuluvuse ja teabe suurema juurdepääsu edendamise oluline vahend.
- (2) Digitaalse tehnoloogia areng ja internet on muutnud tele- ja raadiosaadete levitamist ja neile ligipääsu. Tarbijad eeldavad aina enam, et neil on juurdepääs tele- ja raadiosaadetele reaajas ja tellimise alusel, traditsiooniliste kanalite nagu satelliit või kaabellevi, ent samuti veebipõhiste teenuste kaudu. Ringhäälinguorganisatsioonid pakuvad seetõttu oma tele- ja raadioprogrammidele lisaks üha rohkem enda programmi täiendavaid internetipõhiseid kõrvalteenuseid, nagu samaaegsed ülekanded ja järelvaatamisteenused. Taasedastamisteenuse osutajad, kes koondavad tele- ja raadioprogramme pakettidesse ja pakuvad neid kasutajatele algse programmi edastamisega samaaegselt muutumatul ja täielikul kujul, kasutavad eri taasedastusviise, nagu kaabellevi, satelliit, maapealne digitaaltelevisioon, suletud IP-põhised võrgud, mobiilsidevõrgud ja avatud internet. Lisaks on kasutajatele tele- ja raadiosisu edastavatel teenuseosutajatel erinevaid mooduseid ringhäälinguorganisatsioonide programme sisaldavate signaalide saamiseks, sealhulgas otseedastuse kaudu. Kasutajad nõuavad üha enam juurdepääsu mitte üksnes oma asukohaliikmesriigist, vaid ka teistest liikmesriikidest pärit tele- ja raadiosaadetele. Selliste kasutajate hulgas on keelevähemustesse kuuluvad inimesed ja need, kes elavad muus liikmesriigis kui päritoluliikmesriik.

⁽¹⁾ ELT C 125, 21.4.2017, lk 27.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 15. aprilli 2019. aasta otsus.

- (3) Ringhäälinguorganisatsioonid edastavad iga päev palju tunde tele- ja raadioprogramme. Tele- ja raadioprogrammid hõlmavad erinevat infosisu, nagu audiovisuaal-, muusika-, kirjandus- või graafilisi teoseid, mis on liidu õiguse alusel kaitstud autoriõigusega või sellega kaasnevate õigustega või mõlemaga. Selle tagajärjeks on keeruline protsess, mille käigus selgitatakse välja eri õiguste omajate õigused ja saadakse nende õiguste omajatelt eri teoste ja muu kaitstud materjali kasutamiseks luba. Tihti tuleb see õiguste väljaselgitamise ja nende kasutamiseks loa saamise protsess läbida lühikese aja jooksul, eelkõige selliste saadete ettevalmistamisel nagu uudised ja päevakajalised saated. Et muuta oma teenused piiriüleselt kättesaadavaks, tuleb ringhäälinguorganisatsioonidel saada teoste ja muu materjali edastamiseks nõutavad õigused kõigi asjaomaste territooriumide jaoks, mis muudab asjassepuutuvate õiguste väljaselgitamise ja nende kasutamiseks loa saamise veelgi keerulisemaks.
- (4) Taasedastamisteenuse osutajatel, kes üldjuhul pakuvad paljusid tele- ja raadioprogramme, mis sisaldavad mitmesuguseid teoseid ja muud kaitstud materjali, on vajalike litsentside saamiseks väga vähe aega ja neil lasub seega õiguste väljaselgitamise ja nende kasutamiseks loa saamisega kaasnev märkimisväärne koormus. Samuti on oht, et autorite, tootjate ja teiste õiguste omajate teoseid ja muud kaitstud materjali kasutatakse ilma loata või asjakohast tasu maksmata. Tasu nende teoste ja muu kaitstud materjali taasedastamise eest on oluline, et tagada mitmekülgse sisu pakkumine, mis on ka tarbijate huvides.
- (5) Teoste ja muu kaitstud materjali õigused on ühtlustatud muu hulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/29/EÜ⁽³⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2006/115/EÜ,⁽⁴⁾ millega nähakse ette õiguste omajate kõrgetasemelise kaitse.
- (6) Nõukogu direktiiviga 93/83/EMÜ⁽⁵⁾ hõlbustatakse teistest liikmesriikidest pärit tele- ja raadiosaadete piiriülest satelliitlevi ja kaabli kaudu taasedastamist. Siiski piirduvad kõnealuse direktiivi ringhäälinguorganisatsioonide ülekandeid käsitlevad sätted satelliitedastusega ja seega ei kohaldata neid saateedastuse internetipõhiste kõrvalteenuste osutamise suhtes. Veelgi enam, teistest liikmesriikidest pärit tele- ja raadiosaadete taasedastamist käsitlevad sätted piirduvad kaabli teel või mikrolainesüsteemi kaudu samaaegse, muutumatu ja täieliku taasedastamisega ega laiene taasedastamisele muu tehnoloogia vahendusel.
- (7) Seetõttu tuleb saateedastuse internetipõhiste kõrvalteenuste piiriülest osutamist ning teistest liikmesriikidest pärit tele- ja raadiosaadete taasedastamist hõlbustada, kohandades sellise tegevuse jaoks vajalike autoriõiguste ja sellega kaasnevate õiguste teostamist käsitlevat õigusraamistikku. Seejuures tuleks arvesse võtta loomesisu ja eelkõige audiovisuaalsete teoste rahastamist ja loomist.
- (8) Käesoleva direktiiviga tuleks hõlmata internetipõhised kõrvalteenused, mida osutavad ringhäälinguorganisatsioonid, kellel on ringhäälinguorganisatsiooni saateedastusega selge ja alluvuslik seos. Need teenused hõlmavad teenuseid, mis annavad ainult lineaarse juurdepääsu tele- ja raadioprogrammide saateedastusega samaaegselt, ja teenuseid, mis annavad kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul pärast algset edastamist juurdepääsu tele- ja raadiosaadetele, mille ringhäälinguorganisatsioonid on eelnevalt edastanud (nn järelvaatamisteenused). Lisaks kuuluvad käesoleva direktiiviga hõlmatud internetipõhiste kõrvalteenuste hulka teenused, mis võimaldavad juurdepääsu materjalile, mis rikastab või muul viisil mitmekesistab ringhäälinguorganisatsioonide tele- ja raadioprogrammi, sealhulgas saate sisu eelvaatamine, laiendamine, täiendamine või kordusvaatamine. Seda tuleks samuti kohaldada internetipõhiste kõrvalteenuste suhtes, mida ringhäälinguorganisatsioonid osutavad kasutajatele koos televisiooni- või raadioteenusega. Seda tuleks kohaldada ka internetipõhiste kõrvalteenuste suhtes, millel on selge ja alluvuslik seos edastatava programmiga ning millele kasutajatel on televisiooni- või raadioteenusest eraldiseisev juurdepääs, ilma et kasutaja peaks eelnevalt saama juurdepääsu televisiooni- või raadioteenusele, näiteks tellimuse alusel. See ei mõjuta ringhäälinguorganisatsioonide vabadust pakkuda selliseid internetipõhiseid kõrvalteenuseid tasuta või rahalise tasu eest. Käesoleva direktiiviga hõlmatud teenuste hulka ei peaks kuuluma

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiiv 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas (EÜT L 167, 22.6.2001, lk 10).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/115/EÜ rentimis- ja laenutamiseõiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas (ELT L 376, 27.12.2006, lk 28).

⁽⁵⁾ Nõukogu 27. septembri 1993. aasta direktiiv 93/83/EMÜ teatavate satelliitlevile ja kaabli kaudu taasedastamisele kohaldatavaid autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi käsitlevate eeskirjade kooskõlastamise kohta (EÜT L 248, 6.10.1993, lk 15).

juurdepääsu andmine tele- või raadioprogrammis sisalduvale konkreetsele teosele või muule kaitstud materjalile või teosele või muule kaitstud materjalile, mis ei ole seotud ühegi ringhäälinguorganisatsiooni poolt edastatava programmiga, näiteks teenused, mis annavad juurdepääsu üksikutele muusika- või audiovisuaalteostele, muusikaalbumitele või videotele, näiteks tellitava videoteenuse kaudu.

- (9) Lihtsustamiseks internetipõhiste kõrvalteenuste piiriülesel osutamisel õiguste väljaselgitamist ja nende kasutamiseks loa saamist, on vaja kehtestada päritoluriigi põhimõtte seoses autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teostamisega niisuguste toimingute puhul, mida tehakse internetipõhiste kõrvalteenuste osutamise, neile juurdepääsu võimaldamise ja kasutamise käigus. See põhimõtte peaks hõlmama kõikide ringhäälinguorganisatsioonide jaoks vajalike õiguste väljaselgitamist ja nende kasutamiseks loa saamist, et nad saaksid internetipõhiste kõrvalteenuste osutamisel edastada või teha üldsusele kättesaadavaks oma programmi, sealhulgas programmis kasutatud teoste või muu kaitstud materjali autoriõiguste ja sellega kaasnevate õiguste, nagu fonogrammide või esitusega seotud õiguste väljaselgitamine ning nende kasutamiseks loa saamine. Päritoluriigi põhimõtet tuleks kohaldada üksnes õiguste omajate (või õiguste omajaid esindavate üksuste nagu kollektiivse esindamise organisatsioonid) ja ringhäälinguorganisatsioonide vahelistes suhetes ning ainult internetipõhiste kõrvalteenuste osutamise, neile juurdepääsu võimaldamise ja kasutamise eesmärgil. Päritoluriigi põhimõtet ei tohiks kohaldada internetipõhiste teenustega hõlmatud infosisus sisalduvate autoriõigusega või sellega kaasnevate õigustega kaitstud teoste ja muu kaitstud materjali edaspidise üldsusele edastamise või üldsusele kaabelside või õhu kaudu kättesaadavaks tegemise suhtes sellisel viisil, et üldsus pääseb sellele ligi enda valitud kohas ja ajal, ning edaspidise reprodutseerimise suhtes.
- (10) Arvestades teatavate audiovisuaalteoste rahastamise ja litsentsimise toimimise eripära, mis sageli põhineb ainuõiguslikel territoriaalsetel litsentsidel, on asjakohane, et telesaadete puhul piirduks käesolevas direktiivis sätestatud päritoluriigi põhimõtte kohaldamisala ainult teatavat liiki saadetega. Nende hulka peaksid kuuluma uudised ja päevakajalised saated ning eranditult ringhäälinguorganisatsiooni enda rahastatud omatoodang, mis hõlmab ka avalikest vahenditest rahastatud omatoodangut. Käesoleva direktiivi kohaldamisel tuleks ringhäälinguorganisatsioonide omatoodanguna mõista saateid, mida ringhäälinguorganisatsioon toodab omavahenditest, kuid mitte ringhäälinguorganisatsiooni poolt sellistelt produtsentidelt tellitud saateid, kes on ringhäälinguorganisatsioonist sõltumatud, ega ühiselt toodetud saateid. Samal põhjusel ei tuleks käesoleva direktiivi kohaste spordiürituste teleülekannete suhtes kohaldada päritoluriigi põhimõtet. Seda põhimõtet tuleks kohaldada ainult juhul, kui ringhäälinguorganisatsioon kasutab saateid oma internetipõhistes kõrvalteenustes. Päritoluriigi põhimõtet ei tuleks kohaldada ringhäälinguorganisatsiooni omatoodangu litsentsimise suhtes kolmandatele isikutele, sealhulgas teistele ringhäälinguorganisatsioonidele. Päritoluriigi põhimõtte ei tohiks mõjutada õiguste omajate ja ringhäälinguorganisatsioonide vabadust leppida liidu õigusega kooskõlas kokku oma õiguste kasutamise piiranguid, sealhulgas territoriaalseid piiranguid.
- (11) Käesoleva direktiiviga sätestatud päritoluriigi põhimõtte ei tohiks ringhäälinguorganisatsioonidele tekitada kohustust edastada või teha oma saateid üldsusele kättesaadavaks internetipõhiste kõrvalteenuste osutamise käigus või osutada selliseid internetipõhiseid kõrvalteenuseid muus liikmesriigis kui nende peamise tegevuskoha liikmesriik.
- (12) Kuna käesoleva direktiivi raames peetakse internetipõhiste kõrvalteenuste osutamist, neile juurdepääsu võimaldamist ja kasutamist toimunuks üksnes selles liikmesriigis, kus on ringhäälinguorganisatsiooni peamine tegevuskoht, kuigi tegelikult on internetipõhiseid kõrvalteenuseid võimalik osutada piiriüleselt teistesse liikmesriikidesse, tuleb tagada, et asjaomaste õiguste eest tasumisele kuuluva summa määramisel võtavad pooled arvesse kõiki internetipõhiste kõrvalteenuste aspekte nagu teenuse tunnused, sealhulgas teenuses sisalduvate saadete internetis kättesaadavuse kestus, sihtrühm, sealhulgas sihtrühm liikmesriigis, kus on ringhäälinguorganisatsiooni peamine tegevuskoht, ja teistes liikmesriikides, kus on võimalik internetipõhiste kõrvalteenustele juurde pääseda ja neid kasutada, ning pakutavad keeleversioonid. Sellegipoolest peaks olema võimalik kasutada õiguste eest makstava summa arvutamiseks päritoluriigi põhimõtte alusel konkreetseid meetodeid, nagu need, mis tuginevad ringhäälinguorganisatsiooni tulule internetipõhiste teenustest, mida kasutavad eelkõige raadioringhäälinguorganisatsioonid.
- (13) Lepinguvabaduse põhimõtte võimaldab jätkata nende õiguste teostamise piiramist, mida mõjutab käesolevas direktiivis sätestatud päritoluriigi põhimõtte, tingimusel et igasugune piirang on liidu õigusega kooskõlas.

- (14) Taasedastamisteenuse osutajad võivad kasutada eri tehnoloogiaid, kui nad taasedastavad samaaegselt muutmata ja täielikul kujul teisest liikmesriigist pärit algset tele- või raadioprogrammi. Taasedastamisteenuse osutajad võivad omandada programmi sisaldavaid signaale ringhäälinguorganisatsioonidelt, kes omakorda edastavad neid üldsusele, eri viisidel, näiteks ringhäälinguorganisatsioonide edastatud signaale püüdes või saades signaale otseedastuse tehnilise protsessi kaudu otse neilt. Selliste ettevõtjate teenuseid võib pakkuda satelliitlevi, maapealse digitaaltelevisiooni, mobiilside- või suletud IP-põhiste võrkude ja sarnaste võrkude või internetiühenduse teenuste kaudu, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2015/2120⁽⁶⁾. Taasedastamisteenuse osutajad, kes kasutavad neid tehnoloogiaid, peaksid jääma käesoleva direktiivi kohaldamisalasse ja neile peaks laienema õiguste kohustusliku kollektiivse teostamise kord. Et tagada piisavad kaitsemeetmed teoste ja muu kaitstud materjali loata kasutamise eest, mis on eriti oluline tasuliste teenuste puhul, peaksid käesoleva direktiivi kohaldamisalasse jääma internetiühenduse teenuste kaudu pakutavad taasedastamisteenused ainult juhul, kui neid taasedastamisteenuseid pakutakse keskkonnas, kus taasedastamisele pääsevad ligi ainult volitatud kasutajad, ja sisu kaitstakse samal tasemel nagu hallatud võrkudes edastatava sisu puhul, näiteks kaabellevi või suletud IP-põhistes võrkudes, kus taasedastatav sisu on krüpteeritud. Need nõuded peaksid olema teostatavad ja piisavad.
- (15) Algsete tele- ja raadiosaadete taasedastamiseks peavad taasedastamisteenuse osutajad saama üldsusele teoste või muu kaitstud materjali edastamise ainuõiguse omajalt selleks loa. Selleks et tagada taasedastamisteenuse osutajatele õiguskindlus ja kõrvaldada neid teenuseid käsitlevates siseriiklikes õigusnormides esinevate lahknevused, tuleks kohaldada reegleid, mis on sarnased direktiivis 93/83/EMÜ kaabli kaudu edastamise reeglitega. Nimetatud direktiivi reeglid hõlmavad kohustust teostada õigust anda taasedastamisteenuse osutajale luba või keelduda talle luba andmast kollektiivse esindamise organisatsiooni kaudu. Nende reeglite kohaselt jääb õigus kui selline anda luba või keelduda loa andmisest alles ning teataval määral reguleeritakse vaid viisi, kuidas seda õigust kasutada. Õiguste omajad peaksid saama oma teoste ja muu kaitstud materjali taasedastamise eest asjakohast tasu. Mõistlike litsentsitingimuste, sealhulgas taasedastamise litsentsitasu kindlaksmääramisel kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/26/EL,⁽⁷⁾ tuleks muu hulgas arvesse võtta kaubanduses õiguste kasutamise majanduslikku väärtust, sealhulgas taasedastamisvahenditele omistatud väärtust. See ei tohiks piirata esitajate ja fonogrammitootjate ühekordse õiglase tasu saamise õiguse kollektiivset teostamist, mis on ette nähtud kaubandusliku fonogrammi üldsusele edastamise eest, nagu on sätestatud direktiivi 2006/115/EÜ artikli 8 lõikes 2 ja direktiivis 2014/26/EL, ning eelkõige nimetatud direktiivi neid sätteid, mis puudutavad õiguste omaja õigusi kollektiivse esindamise organisatsiooni valimisel.
- (16) Käesolev direktiiv peaks võimaldama kollektiivse esindamise organisatsiooni ja taasedastamisteenuse osutajate vahel selliste õiguste teostamiseks mille suhtes kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel õiguste kohustuslikku kollektiivset teostamist, sõlmitud lepingute eseme laiendamist, et need lepingud hõlmaksid selliste õiguste omajate õigusi, keda kõnealune kollektiivse esindamise organisatsioon ei esinda, ilma et õiguste omajad saaksid oma teoseid või muud materjali kõnealuse korra kohaldamisest välja jätta. Kui asjaomase kategooria õigusi teostab oma territooriumil mitu kollektiivse esindamise organisatsiooni, peaks see liikmesriik, kelle territooriumil taasedastamisteenuse osutaja püüab taasedastamisõigusi välja selgitada ja nende kasutamiseks luba saada, määrama kindlaks, millisel kollektiivse esindamise organisatsioonil või organisatsioonidel on õigus taasedastamiseks luba anda või selle andmisest keelduda.
- (17) Kõik õigused, mis kuuluvad ringhäälinguorganisatsioonidele nende endi toodetud saadete suhtes, sealhulgas õigused programmi sisule, tuleks taasedastamisele kohaldatava õiguste kohustusliku kollektiivse esindamise kohaldamisalast välja jätta. Taasedastamisteenuse osutajate ja ringhäälinguorganisatsioonide vahel on enamasti püsivad ärisuhted ja seetõttu on ringhäälinguorganisatsioonide identiteet taasedastamisteenuse osutajatele teada. Seepärast on kõnealustel ettevõtjatel suhteliselt lihtne korraldada ringhäälinguorganisatsioonidega teose edastamise õiguse väljaselgitamist ja selleks loa saamist. Niisiis ei lasu taasedastamisteenuse osutajatel ringhäälinguorganisatsioonidelt teoste kasutamiseks loa saamisel sama koormus nagu siis, kui nad taotleavad litsentse nende poolt taasedastatavates tele- ja raadiosaadetes sisalduvate teoste ja muu kaitstud materjali õiguste omajatelt. Seepärast ei ole vaja litsentsimise korda ringhäälinguorganisatsioonide õiguste suhtes lihtsustada. Siiski on vaja

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta määrus (EL) 2015/2120, millega nähakse ette avatud internetiühendust käsitlevad meetmed ning millega muudetakse direktiivi 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul ning määrust (EL) nr 531/2012, mis käsitleb rändlust üldkasutatavates mobiilsidevõrkudes liidu piires (ELT L 310, 26.11.2015, lk 1).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/26/EL autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste kollektiivse teostamise ning muusikateose internetis kasutamise õiguse multiterritoriaalse litsentsimise kohta siseturul (ELT L 84, 20.3.2014, lk 72).

tagada, et kui ringhäälinguorganisatsioonid ja taasedastamisteenuse osutajad läbirääkimisi alustavad, peaksid nad läbirääkimisi seoses käesoleva direktiiviga hõlmatud õiguste litsentsimisega heas usus. Direktiivis 2014/26/EL on sätestatud samalaadsed nõuded, mida kohaldatakse kollektiivse esindamise organisatsioonide suhtes.

- (18) Käesolevas direktiivis sätestatud ringhäälinguorganisatsioonide taasedastamise õiguste teostamise reeglid seoses nende oma saateedastusega ei tohiks piirata õiguste omajate valikuvabadust anda oma õigused üle ringhäälinguorganisatsioonile või kollektiivse esindamise organisatsioonile ning seega võimaldades neil saada taasedastamisteenuse osutaja makstavast tasust otseselt osa.
- (19) Liikmesriigid peaksid saama kohaldada käesoleva direktiivi ja direktiiviga 93/83/EMÜ kehtestatud taasedastamise reegleid olukordades, kus nii algne edastamine kui ka taasedastamine toimub nende territooriumil.
- (20) Selleks et tagada õiguskindlus ning säilitada õiguste omajate kõrgetasemeline kaitse, on asjakohane sätestada, et kui ringhäälinguorganisatsioonid edastavad programmi sisaldavaid signaale otseedastuse kaudu üksnes signaali levitajatele, ilma et nad ühtlasi edastaksid oma programmi vahetult üldsusele, ning signaali levitajad saavad need programmi sisaldavad signaalid oma kasutajatele, et nad saaksid programmi jälgida või kuulata, loetakse toimunuks ainult üks üldsusele edastamise toiming, milles osalevad nii ringhäälinguorganisatsioonid kui ka signaali levitajad oma vastava panusega. Ringhäälinguorganisatsioonid ja signaali levitajad peaksid seega saama õiguste omajatelt loa proportsionaalselt oma panusega üldsusele edastamise üksiktoimingus. Ringhäälinguorganisatsioonide ja signaali levitajate osalemine üldsusele edastamise üksiktoimingus ei tohiks kaasa tuua ringhäälinguorganisatsiooni ja signaali levitaja ühist vastutust üldsusele edastamise üksiktoimingu eest. Liikmesriikidele peaks jääma õigus näha riigi tasandil ette üldsusele edastamise üksiktoiminguks loa saamise kord, sealhulgas õiguste omajatele autoritasude maksmise kord, võttes arvesse teoste ja muu kaitstud materjali kasutamist ringhäälinguorganisatsioonide ja signaali levitajate poolt, mis on seotud üldsusele edastamise üksiktoiminguga. Signaali levitajatel lasub sarnaselt taasedastamisteenuse osutajatega õiguste väljaselgitamisega ning nende kasutamiseks loa saamisega seonduv märkimisväärne koormus, välja arvatud ringhäälinguorganisatsioonide omatavate õiguste puhul. Seepärast peaks liikmesriikidel olema lubatud näha ette, et ka signaali levitajad saaksid edastusel kohustuslikust kollektiivse esindamise korrast samamoodi ja samas ulatuses kasu kui taasedastamisteenuse osutajad taasedastusel, mis on hõlmatud direktiiviga 93/83/EMÜ ja käesoleva direktiiviga. Kui signaali levitajad pakuvad ringhäälinguorganisatsioonidele üksnes tehnilisi vahendeid Euroopa Liidu Kohtu praktika tähenduses, et ülekannete vastuvõtmist tagada või parandada, ei tohiks signaali levitajaid käsitada üldsusele edastamise toimingus osalevana.
- (21) Kui ringhäälinguorganisatsioonid edastavad oma programmi sisaldavaid signaale otse üldsusele, viies seega ellu algset edastamistoimingut, ning samal ajal edastavad signaale ka teistele organisatsioonidele otseedastuse tehnilise protsessi kaudu, näiteks taasedastamissignaali kvaliteedi tagamiseks, moodustavad nende muude organisatsioonide edastused ringhäälinguorganisatsiooni poolt teostatavast üldsusele edastamisest üldsusele edastamise eraldiseisva toimingu. Sellisel juhul tuleks kohaldada käesolevas direktiivis ja käesoleva direktiiviga muudetud direktiivis 93/83/EMÜ sätestatud taasedastamise reegleid.
- (22) Et tagada käesoleva direktiiviga kehtestatud õiguste kohustuslik kollektiivne teostamine ja kollektiivse teostamise korra raames kogutud tulude täpne jaotamine, on oluline, et kollektiivse esindamise organisatsioonid peaksid nõuetekohast registrit liikmesuse, litsentside ning teoste ja muu kaitstud materjali kasutamise kohta kooskõlas direktiivis 2014/26/EL sätestatud läbipaistvusnõuetega.
- (23) Et ära hoida päritoluriigi põhimõttest kõrvalehoidumist internetipõhiste teenuste osutamise ja neile juurdepääsu võimaldamise või kasutamisega seotud autoriõigusi ja nendega kaasnevaid õigusi käsitlevate kehtivate lepingute kestuse pikendamise teel, tuleb päritoluriigi põhimõtet kohaldada ka juba kehtivatele lepingutele, kuid ülemineku- perioodiga. Ülemineku- perioodi jooksul ei tuleks seda põhimõtet kohaldada kehtivatele lepingutele, võimaldades seega nende kohandamiseks aega, vajaduse korral vastavalt käesolevale direktiivile. Samuti on vaja ette näha ülemineku- periood, et võimaldada ringhäälinguorganisatsioonidel, signaali levitajatel ja õiguste omajatel kohandada käesolevas direktiivis sätestatud uute reeglitega, mis käsitlevad teoste ja muu kaitstud materjali kasutamist otseedastuse kaudu, mida reguleeritakse käesoleva direktiivi sätetega otseedastusega edastatavate programmide kohta.

- (24) Kooskõlas parema õigusloome põhimõtetega tuleks direktiiv, sealhulgas selle otseedastust käsitlevad sätted, teatava aja jooksul pärast direktiivi jõustumist läbi vaadata, et hinnata muu hulgas seda, kuidas sellest saavad kasu liidu tarbijad, kuidas see mõjutab liidus loomemajandust ja uude sisusse tehtavate investeeringute suurus, mis on seega ka liidu kultuurilise mitmekesisuse huvides.
- (25) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Kuigi käesolev direktiiv võib põhjustada õiguste omajate õiguste teostamisse sekkumist, kui taasedastamisteenuse puhul toimub üldsusele edastamise õiguse kohustusliku kollektiivse teostamise rakendamine, on vaja kohustusliku kollektiivse teostamise nõuet kohaldada sihipäraselt ning piirduda vaid konkreetsete teenustega.
- (26) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki edendada teatavate saateliikide internetipõhiste kõrvalteenuste piiriülest osutamist ning hõlbustada teistest liikmesriikidest pärit tele- ja raadiosaadete taasedastamist ei suuda liikmesriigid üksi piisavalt saavutada ning selle ulatuse ja toime tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Samas artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt piirub käesolev direktiiv üksnes nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikuga. Mis puudutab internetipõhiste kõrvalteenuste piiriülest osutamist, siis käesoleva direktiiviga ei kohustata ringhäälinguorganisatsioone selliseid teenuseid piiriülevalt osutama. Samuti ei kohustata käesoleva direktiiviga taasedastamisteenuse osutajaid edastama teistest liikmesriikidest pärit tele- või raadioprogrammi. Käesolev direktiiv käsitleb ainult teatavate taasedastamise õiguste teostamist selles ulatuses, mis on vajalik, et lihtsustada nende teenuste osutamise eesmärgil autoriõiguse ja sellega kaasnevate õigustega kaitstud teoste kasutamiseks vajalike lubade saamist teistest liikmesriikidest pärit tele- ja raadiosaadete seoses.
- (27) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta (*) kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate liikmesriigi õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide esitamine on põhjendatud.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva direktiiviga kehtestatakse reeglid, mille eesmärk on tõhustada piiriülest juurdepääsu enamatele tele- ja raadiosaadetele, hõlbustades õiguste väljaselgitamist ning nende kasutamiseks loa saamist internetipõhiste teenuste osutamisel, mis on teatavate tele- ja raadioprogrammide kõrvalteenused, ning tele- ja raadioprogrammide taasedastamiseks. Selles sätestatakse ka reeglid tele- ja raadioprogrammide edastamiseks otseedastuse tehnilise protsessi kaudu.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „internetipõhine kõrvalteenus“ – internetipõhine teenus, mis seisneb avalikkusele ringhäälinguorganisatsiooni poolt või kontrolli all ja vastutusel tele- või raadioprogrammide või selle programmiga seotud mis tahes muu sellise materjali pakkumises samaaegselt programmide edastamisega ringhäälinguorganisatsiooni poolt või kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul pärast edastust;

(*) ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

- 2) „taasedastamine“ – algselt teisest liikmesriigist tele- või raadioprogrammi üldsusele vastuvõtmiseks ette nähtud mis tahes samaaegne, muutumatu ja täielik taasedastamine, mis ei ole direktiivis 93/83/EMÜ määratletud taasedastamine kaabelvi viisi kaudu, kui algselt toimub edastamine traatside või õhu kaudu, sealhulgas satelliidi, kuid välja arvatud interneti kaudu, tingimusel et
 - a) taasedastamine toimub kellegi teise poolt kui see ringhäälinguorganisatsioon, kes programmi algselt edastas või kelle kontrolli all ja vastutusel algne edastamine toimus, olenemata viisist, kuidas taasedastaja ringhäälinguorganisatsioonilt programmi sisaldavaid signaale taasedastamiseks saab, ning
 - b) taasedastamine määruse (EL) 2015/2120 artikli 2 teise lõigu punktis 2 määratletud internetiühenduse teenuse kaudu toimub hallatud keskkonnas;
- 3) „hallatud keskkond“ – keskkond, kus taasedastamisteenuse osutaja pakub turvalist taasedastamisteenust volitatud kasutajatele;
- 4) „otseedastus“ – tehniline protsess, mille käigus ringhäälinguorganisatsioon edastab oma programmi sisaldavaid signaale muudele organisatsioonidele kui ringhäälinguorganisatsioonid sellisel viisil, et programmi sisaldavad signaalid ei ole edastamise ajal üldsusele kättesaadavad.

II PEATÜKK

Ringhäälinguorganisatsioonide internetipõhised kõrvalteenused

Artikkel 3

Päritoluriigi põhimõtte kohaldamine internetipõhiste kõrvalteenuste suhtes

1. Teoste või muu kaitstud materjali üldsusele edastamist ja kättesaadavaks tegemist kaabelside vahendi või muu sidevahendi kaudu sellisel viisil, et üldsus pääseb teostele või muule kaitstud materjalile ligi enda individuaalselt valitud kohas ja ajal, ning mis toimub siis, kui üldsusele pakutakse

- a) raadioprogrammi ja
- b) teleprogrammi, mis on
 - i) uudised ja päevakajalised saated või
 - ii) ringhäälinguorganisatsiooni täielikult rahastatud omatoodang

internetipõhise kõrvalteenuse osutamisel ringhäälinguorganisatsiooni poolt või kontrolli all või vastutusel ning selliste teoste või muu kaitstud materjali reprodutseerimist, mis on vajalik sama programmiga seotud internetipõhise teenuse osutamiseks, kättesaadavaks tegemiseks või kasutamiseks, peetakse nende toimingutega seotud autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teostamisel toimunuks üksnes selles liikmesriigis, kus asub ringhäälinguorganisatsiooni peamine tegevuskoht.

Esimese lõigu punkti b ei kohaldata spordisündmuste edastamise ega nendes sisalduvate teoste ja muu kaitstud materjali suhtes.

2. Liikmesriigid tagavad, et nende õiguste eest tasumisele kuuluva summa määramisel, millele kohaldatakse artiklis 1 sätestatud päritoluriigi põhimõtet, võtavad pooled arvesse kõiki internetipõhise kõrvalteenuse aspekte, nagu kõrvalteenuse tunnused, sealhulgas kõrvalteenuses pakutava programmi internetis kättesaadavuse kestus, sihtrühm ja pakutavad keeleversioonid.

Esimese lõikega ei välistata võimalust arvutada tasumisele kuuluv summa ringhäälinguorganisatsiooni tulude alusel.

3. Lõikes 1 sätestatud päritoluriigi põhimõte ei piira õiguste omajate ega ringhäälinguorganisatsioonide lepingulist vabadust leppida liidu õigusega kooskõlas kokku nende õiguste kasutamise piirangutes, kaasa arvatud direktiivis 2001/29/EÜ sätestatud piirangud.

III PEATÜKK

Tele- ja raadiosaadete taasedastamine*Artikkel 4***Taasedastamisõiguse teostamine muude õiguste omajate poolt kui ringhäälinguorganisatsioonid**

1. Programmi taasedastamise toiminguteks tuleb saada luba üldsusele edastamise ainuõiguse omajatelt.

Liikmesriigid tagavad, et õiguste omajad, kes ei ole ringhäälinguorganisatsioonid, võivad teostada oma õigust taasedastamist lubada või keelata üksnes kollektiivse esindamise organisatsiooni kaudu.

2. Kui õiguste omaja ei ole lõike 1 teises lõigus osutatud õiguse haldamist kollektiivse esindamise organisatsioonile üle andnud, loetakse, et sellel kollektiivse esindamise organisatsioonil, kes haldab sama liiki õigusi selle liikmesriigi territooriumil, kus taasedastamisteenuse osutaja soovib teose taasedastamise õigusi välja selgitada ja nende kasutamiseks luba saada, on õigus kõnealuse õiguse omaja nimel taasedastamiseks luba anda või selle andmisest keelduda.

Kui kõnealuse liikmesriigi territooriumil haldab seda liiki õigusi mitu kollektiivse esindamise organisatsiooni, otsustab siiski see liikmesriik, kelle territooriumil taasedastamisteenuse osutaja soovib taasedastamise õigusi välja selgitada ja nende kasutamiseks luba saada, millisel kollektiivse esindamise organisatsioonil või organisatsioonidel on õigus taasedastamiseks luba anda või selle andmisest keelduda.

3. Liikmesriigid tagavad, et õiguse omajal on taasedastamisteenuse osutaja ja lõike 2 kohaselt toimiva kollektiivse esindamise organisatsiooni või organisatsioonide vahel sõlmitud lepingu alusel samad õigused ja kohustused nagu õiguste omajal, kes on kõnealusele kollektiivse esindamise organisatsioonile või organisatsioonidele volituse andnud. Liikmesriigid tagavad samuti, et nimetatud õiguste omaja saab neile õigustele tugineda asjaomase liikmesriigi kindlaksmääratud aja jooksul, mis ei tohi olla lühem kui kolm aastat alates kuupäevast, mil tema teost või muud kaitstavat materjali taasedastati.

*Artikkel 5***Taasedastamisõiguse teostamine ringhäälinguorganisatsioonide poolt**

1. Liikmesriigid tagavad, et artiklit 4 ei kohaldata taasedastamisõiguste suhtes, mida teostab ringhäälinguorganisatsioon oma programmide edastamisega seoses, sõltumata sellest, kas asjaomased õigused kuuluvad talle või on talle õiguste omaja poolt üle antud.

2. Liikmesriigid näevad ette, et kui ringhäälinguorganisatsioonid ja taasedastamisteenuse osutajad alustavad läbirääkimisi käesoleva direktiivi kohase taasedastamisloa saamiseks, peetakse neid läbirääkimisi heas usus.

*Artikkel 6***Vahendamine**

Liikmesriigid tagavad, et võimalus pöörduda abi saamiseks ühe või mitme vahendaja poole, nagu on sätestatud direktiivi 93/83/EMÜ artiklis 11, on olemas juhul, kui kollektiivse esindamise organisatsioon ja taasedastamisteenuse osutaja või taasedastamisteenuse osutaja ja ringhäälinguorganisatsioon ei jõua programmide taasedastamise loas kokkuleppele.

*Artikkel 7***Samast liikmesriigist pärit algselt edastatud programmi taasedastamine**

Liikmesriigid võivad kohaldada käesolevas peatükis ja direktiivi 93/83/EMÜ III peatükis sätestatud reegleid olukordades, kus nii algne edastamine kui ka taasedastamine toimub nende territooriumil.

IV PEATÜKK

Programmi edastamine otseedastuse kaudu*Artikkel 8***Programmi edastamine otseedastuse kaudu**

1. Kui ringhäälinguorganisatsioon edastab oma programmi sisaldavaid signaale otseedastuse kaudu signaali levitajale, ilma et see ringhäälinguorganisatsioon edastaks ühtlasi neid saateid sisaldavaid signaale otse üldsusele, ning signaali levitaja edastab need programmi sisaldavad signaalid üldsusele, loetakse seda ringhäälinguorganisatsiooni ja signaali levitajat osalevaks üldsusele edastamise üksiktoimingus, milleks nad peavad saama õiguse omajatelt loa. Liikmesriigid võivad näha ette õiguste omajatelt loa saamise korra.

2. Liikmesriigid võivad näha ette, et käesoleva direktiivi artiklites 4, 5 ja 6 sätestatud õiguste kasutamise reegleid kohaldatakse *mutatis mutandis* autoriõiguste ja sellega kaasnevate õiguste omajate õiguse suhtes signaali levitajatele lõikes 1 osutatud edastamiseks direktiivi 93/83/EMÜ artikli 1 lõikes 3 või käesoleva direktiivi artikli 2 punktis 2 osutatud ühe või mitme tehnilise vahendi abil luba anda või selle andmisest keelduda.

V PEATÜKK

Lõppsätted*Artikkel 9***Direktiivi 93/83/EMÜ muutmine**

Direktiivi 93/83/EMÜ artikli 1 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab „taasedastamine kaabellevi kaudu“ teistest liikmesriigist algse tele- või raadioprogrammi üldsusele vastuvõtuks ette nähtud samaaegset, muutumatut ja täielikku taasedastamist, traatside või õhu, sealhulgas satelliidi kaudu üldsusele kättesaadava kaabel- või mikrolainesüsteemi vahendusel, olenemata viisist, kuidas kaabellevi kaudu taasedastamisteenuse osutaja ringhäälinguorganisatsioonilt programmi sisaldavaid signaale taasedastamiseks saab.“

*Artikkel 10***Läbivaatamine**

1. Hiljemalt 7. juuniks 2025 vaatab komisjon käesoleva direktiivi läbi ja esitab tulemuste kohta aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele. Aruanne avaldatakse ja tehakse üldsusele kättesaadavaks komisjoni veebisaidil.

2. Liikmesriigid esitavad komisjonile õigeaegselt kogu asjakohase teabe, mida on vaja lõikes 1 osutatud aruande koostamiseks.

*Artikkel 11***Üleminekusätted**

Selliste lepingute suhtes, mis on sõlmitud autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kohta seoses teoste või muu kaitstud materjali üldsusele edastamise ja kättesaadavaks tegemisega traatside või õhu kaudu sellisel viisil, et isik pääseb teostele või muule kaitstud materjalile ligi enda valitud kohas ja ajal internetipõhiste kõrvalteenuste osutamise käigus ning selliste internetipõhiste kõrvalteenuste osutamiseks, nendele ligipääsu või nende kasutamise võimaldamiseks vajalike reprodutseerimise toimingutega, mis kehtivad 7. juunil 2021, kohaldatakse artiklit 3 alates 7. juunist 2023, kui kõnealuste lepingute kehtivus lõpeb pärast seda kuupäeva.

Sellise loa suhtes, mis on saadud artiklis 8 osutatud üldsusele edastamise toiminguteks, mis kehtib 7. juunil 2021, kohaldatakse artiklit 8 alates 7. juunist 2025, kui loa kehtivus lõpeb pärast seda kuupäeva.

*Artikkel 12***Ülevõtmine**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt 7. juunil 2021. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud õigusnormide teksti.

*Artikkel 13***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 14***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 17. aprill 2019

Euroopa Parlamendi nimel
president
A. TAJANI

Nõukogu nimel
eesistuja
G. CIAMBA
